

– Ki keres legtöbbet a técszenben?
– Nem tudnám hirtelenében megmondani... Mivel az elnöknel biztosan többet keres egy traktoros; vagy egy szakmunkás a tekercselőből, a gumiüzem hegesztője. A nehéz fizikai munkások vagy a hűtőházbeliek is éppenséggel idesorolhatóak.

– Kik a „legárvábbak”?

– Ha a *szakmát* nézzük – mondja Tarné Bodor Mária –, akkor az állattenyésztők maradtak le a bérezésben... Ezért illeti meg őket egészen 1989-ig az évi fokozatosságú 20 százalékos műszaki pótlék.

– Mennyi a szövetkezet taglétszáma?

– 1000 fő, ha a nyugdíjasokat, járadékosokat is számoljuk. A dolgozó létszám 620 körüli. Azért mondjuk így, mert például most 605, de ahányan mennek, annyian jönnek is új tagok.

Visszakanyarodtunk a kiindulóponttra, amit Gulyás József a *hangtűtő* mondattal így fogalmazott meg: – Könnyebb lett az életünk...

– Igen, mert a kedvezőtlen termelési adottságok kiegyensúlyozására is alkalmas ez az új szervezési módszer... Igaz, direkt módon nem tudja kárpótolni például azt, hogy nyár folyamán elverte a gyümölcsöst a jég. 55 vagon alma csak lénék ment el, ahelyett, hogy exportra került volna... De a 22 önelszámoló egység „agytrösztje” mégiscsak jobban a körmére néz a legapróbb dolgoknak is, mintha csak mi, a szövetkezet vezetői terveznénk, számolnánk, osztanánk be nagyvonalúan, ahogyan olyan sokáig tettük... A vezetői kollektívák a 22 helyen, a gumigyárban éppenúgy mint a gyümölcsösben, az állattenyésztőknél csakúgy, mint a szeszfordéban mindent apróra megnéznék: miből lesz az igazi „haszon”, ehhez viszont milyen munkaszervezési fortélyokkal kell élni?

– Megéri? – kérdezem, mivel szeretném már kiugratni a nyulat a bokorból.

– Hogyisne! – szinte felugrik helyéről Gulyás József – A vezetők „prémiuma” 50–60 százalékos, a dolgozóké pedig egyhavi keresetnyi. De vigyázni kell ám közben mindenre: a bérsgazdálkodástól az amortizáción át a készletgazdálkodásig *mindent* számon tart közgazdasági csoportunk!

– Mikor lesz a zárszámadó közgyűlésük, ahol mindez nyilvánosságra kerül a legapróbb részletekig?

– Most február 20-án, ekkor beszéljük meg a 19 millió forintos nyereségünk sorsát. Elég bonyolult dolog ám az ilyen „vegyes” arculatú szövetkezetben a zárszámadás, hiszen csak az ipari gumiüzemünk vagy 100-féle terméket állít elő és árbevétele 45 millió forint. Vagy itt van a 2100 tonna befogadóképességű hűtőházunk, amelyik bértárolást is vállal és az exportból 660 ezer dolláros a „forgalmunk”...

Külföldi vendégek érkeznek – el kell búcsúzni a vendéglátóktól. A falutól, a 4800 lelket számláló Lakitelektől kissé kiesik ez az egykori majorság, a *Szikra* szövetkezet központja. S amíg suhan velünk az autó hazafelé, azon is elgondolkozhatunk: mennyire „megemberesedett” az egykori Homokország, megerősödött gazdaságilag is. Még inkább „megeszesegett”! Csupán a termelőszövetkezetben 27 egyetem-iskolát, 88 középiskolát végzett „szolgál”. De ide számíthatjuk, ehhez az agrár-ipari együtteshez azt a 163 szakmunkást, akik a „sívó” homokot éltető, tápláló homokká tudták varázsolni.

Tóbiás Áron